

Par Latvijas patēriņa cenu inflāciju 2010. gada jūnijā

	PAM prognoze	Realitāte
Salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi	+0.3%	+0.4%
Salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi	-1.5%	-1.4%

Mūsu inflācijas prognoze jūnijam bija diezgan precīza statistiķu publiskotajam ciparam. Arī atsevišķās pozīcijās pārsteigumu nebija. Kā jau bija sagaidāms, galvenais inflācijas dzinējspēks arī jūnijā bija siltuma tarifu pieaugums Rīgā - saistībā ar gāzes tirdzniecības cenas pieaugumu par 18%, siltuma tarifs Rīgā kļuva vēl par 11% augstāks. Arī pārtikas cenas turpina augt – kopš gada sākuma pārtika ir kļuvusi par 4% dārgāka. Vienlaikus kopējā cenu līmeņa pieaugumu bremzējusi atlaižu sezona apģērbam un apaviem, neliels degvielas cenu samazinājums, kā arī cenu pazeminājumi atsevišķās produktu un pakalpojumu pozīcijās.

Ārējo faktoru milzīgo ietekmi uz vietējo patēriņa cenu procesiem ļoti labi demonstrē situācija ar komunālajiem tarifiem. Pēdējos mēnešos galvenais inflācijas uzkurinātājs bija siltuma tarifu pieaugums Rīgā. Trīs mēnešu laikā dēļ gāzes tirdzniecības cenas pieauguma Rīgas Siltuma tarifi ir kāpuši jau par 35%, un nākamo mēnešu laikā draud nākt klāt vēl kādi 5%. Turklāt jāreķinās ar vēl plus 7-8% saistībā ar akcīzes nodokļa pieaugumu. Domājams, arī citās pašvaldībās, kur kurina ar gāzi, draud līdzīgi pieaugumi. Paralēli no 1. jūlija par aptuveni 40% pieaugs gāzes tarifi tām mājāsaimniecībām, kas ar gāzi kurina pašas. Tas nozīmē, ka nākamajā apkures sezonā apkure maksās par 40-50% vairāk. Ja vēl tiek atcelts pazeminātais PVN, šiem cipariem jāskaita klāt vēl aptuveni 10%.

Attiecībā uz to siltuma tarifu daļu, ko veido Krievijas dabasgāzes piegāžu cenu izmaiņas, manuprāt, maz ko iespējams reāli izdarīt. Gāzes piegādes cenas Latvijai mainās pēc iepriekš atrunātas shēmas, un šīs shēmas parametri ir praktiski identiski tiem, kas ir spēkā visā Eiropā. Diez vai te ko var mainīt, ja vien neesam gatavi atdot Krievijai lietošanā kādu Latvijas ostu, kā to izdarīja Ukraina. Ja ir vēlme mazināt siltuma izmaksu triecienu nākamajā apkures sezonā, nepieciešams vēlreiz nopietni apsvērt akcīzes nodokļa ieviešanas lietderību, kā arī atstāt spēkā pazemināto PVN. Visi tie "kompensācijas mehānismi" ir lielā mīglā tīti, izklausās sarežģīti un turklāt, manuprāt, ir pazemojoši tiem cilvēkiem, kam pēc tādiem jālūdz.

Kopš gada sākuma patēriņa cenas Latvijā ir kāpušas par gandrīz 2%, un katrs publicētais mēneša inflācijas cipars nostiprina pārliecību, ka jau šī gada rudenī arī 12 mēnešu inflācija atkal iekāps pozitīvajā teritorijā, bet gada nogalē gada inflācijas līmenis varētu pārsniegt 2% līmeni. 2010. gadā vidējā patēriņa cenu deflācija varētu būt ne lielāka kā 1.2-1.4%.

Ar cieņu,

Zigurds Vaikulis

PAM Tirgus analīzes daļas vadītājs

2010. gada 8. jūlijā